

Dr. B.S. Mujumdar

ISSN 2277 - 5730
AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
QUARTERLY RESEARCH JOURNAL

AJANTA

Volume - XI

Issue - III

July - September - 2022

English / Marathi Part - I

Peer Reviewed Refereed
and UGC Listed Journal
Journal No. 40776

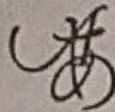
ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये

IMPACT FACTOR / INDEXING
2020 - 6.306
www.sjifactor.com

❖ EDITOR ❖

Asst. Prof. Vinay Shankarrao Hatole
M.Sc (Maths), M.B.A. (Mktg.), M.B.A. (H.R.),
M.Drama (Acting), M.Drama (Prod. & Dir.), M.Ed.

❖ PUBLISHED BY ❖

Ajanta Prakashan
Aurangabad. (M.S.)

CONTENTS OF MARATHI PART - I

अ.क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१	मराठा कालखंडातील स्त्री - जीवन प्रा. भावसार जे. आर.	१-५
२	मेळघाट आणि आदिवासी स्त्रियांचे लोकसाहित्य प्रा. गणेश शरदराव वैरागडे डॉ. काशीनाथ बन्हाटे	६-११
३	ग्रामिण भागातील माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांमधील पर्यावरण विषयक जाणीव जागृतीचा अभ्यास डॉ. एकनाथ द. वाजगे	१२-१६
४	दिवसशाळा आणि रात्रशाळा यांमधील उच्च माध्यमिक स्तरीय विद्यार्थ्यांच्या जीवन, मानवता, देश व धर्म यांविषयीच्या अभिवृत्तीचा तुलनात्मक अभ्यास मनिषा संतोष जाधव डॉ. प्रशांत काळे	१७-२२
५	आ. य. पवार यांची निसर्ग कविता डॉ. संभाजी शिवाजी जाधव	२३-२७
६	आदिवासी लेखकांच्या कादंबरीतील सामाजिक जीवन (तृष्णा, शिवली) पाडवी सुंदर पेचरा प्रा. डॉ. आशुतोष पाटील	२८-३२
७	भारतातील दारिद्र एक समस्या, परिचय व निर्मूलन सहा. प्रा. गायकवाड आर. जे.	३३-३८
८	हवामान बदल आणि भारतीय कृषी प्रा. डॉ. मुजमुले बी. एस.	३९-४३
९	दत्तपुराणातील शास्त्रांसंबंधी विरोधांचा परिहार विजय शर्मा	४४-४८
१०	स्त्रियांचे शिक्षण-आजच्या शिक्षणातील समस्या प्रजाला प्रकाश जोगदंड	४९-५४

POWER OF KNOWLEDGE

An International Multilingual Quarterly Peer Review Refereed Research Journal

Editor

Dr. Sadashiv H. Sarkate

● **Mailing Address** ●

Dr. Sadashiv H. Sarkate

Editor : POWER OF KNOWLEDGE

Head of Dept. Marathi

Art's & Science College, Shivajinagar, Gadhi, Tq. Georai Dist. Beed-431 143 (M.S.)

Cell. No. 9420029115 / 7875827115

Email : powerofknowledge3@gmail.com /

shsarkate@gmail.com

Price : Rs. 300/-

Annual Subscription: Rs. 1000/-

20	जीवन पद्धतीचा चिंतन गर्भ आविष्कार: बहिणाबाईची कविता	प्रा.डॉ.वैशाली शालिग्राम कंकाळे	117-1
21	भक्तिकालीन संत काव्य परंपरा का अंतरिकसंबंध	प्रा. डॉ. उत्तम जाधव	122-1
22	महाराष्ट्रातील पायाभुत सूविधा : सद्यःस्थिती आणि आव्हाने	प्रा.डॉ. मुजमुले बी. एस.	126-13
23	रा. ना. चव्हाण यांनी मांडलेले संत तुकारामांचे सत्वशोधक विचार	प्रा.मनोज दत्तात्रय मते	134-137
24	शिवशाहितील स्त्रियांची राजकारणातील महत्त्वपूर्ण कामगिरी : एक चिकित्सक अभ्यास	प्रा.डॉ.सुषमा देशपांडे	138-142
25	भारतीय लोकशाही आणि कोरोना महामारी	डॉ.शिवाजी गोविंदराव दिवाण	143-148
26	महिला सक्षमीकरणामध्ये समाजसुधारकांचे योगदान :सैद्धांतिक दृष्टीकोण	डॉ. शेख जहारा अब्दुल रहीम	149-151
27	हिंदवी स्वराज्याची स्थापणा (इ.स १६४७ ते १६५९)	प्रा. डॉ. शिवाजी लक्ष्मण नागरगोजे	152-154
28	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरपूर्व दलित समाजसुधारक आणि दलित चळवळीचे स्वरुपे	प्रा.चंद्रशेखर मारुती कांबळे	155-159
29	डॉ.एस.आर. रंगनाथन यांचे ग्रंथालय शास्त्रातील योगदान	पाटील अश्विनी पंडितराव	160-163

an
oth
cre
adr
esse
sim
mos
sho
take
Con
Effec
Com
Your
excel
able t
the ab
comm
comm
comm

MAH MUL/03051/2012

ISSN: 2319 9318

Vidyawarta®
Peer-Reviewed International Journal

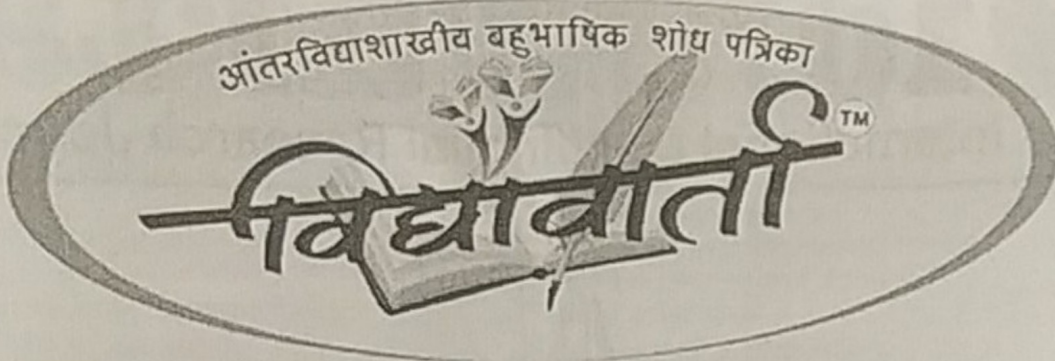
Jan. To March 2020

Issue-33, Vol-10

01

MAH/MUL/ 03051/2012

ISSN :2319 9318

Jan. To March 2020
Issue-33, Vol-10

Date of Publication
01 March 2020

Editor

Dr. Babu g. Gholap

(M.A.Mar.& Pol.Sci.,B.Ed.Ph.D.NET.)

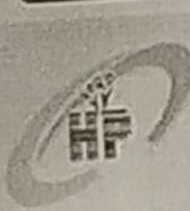
विद्येविना गति गेली, गतीविना नीति गेली
नीतिविना गति गेली, गतिविना वित्त गेले
वित्तविना शूद्र स्वचले, इतके अनर्थ एका अविद्येने केले

-महात्मा ज्योतीराव फुले

❖ विद्यावार्ता या आंतरविद्याशाखीय बहुभाषिक त्रैमासिकात व्यक्त झालेल्या मतांशी मालक, प्रकाशक, मुद्रक, संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायक्षेत्र:बीड

"Printed by: Harshwardhan Publication Pvt.Ltd. Published by Ghodke Archana Rajendra & printed at Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.,At.Post. Limbaganesh Dist,Beed -431122 (Maharashtra) and Editor Dr. Gholap Babu Ganpat.

Reg.No.U74120 MH2013 PTC 251205

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
At.Post.Limbaganesh,Tq.Dist.Beed
Pin-431126 (Maharashtra) Cell:07588057695,09850203295
harshwardhanpubli@gmail.com, vidyawarta@gmail.com

All Types Educational & Reference Book Publisher & Distributors / www.vidyawarta.com

- 13) ग्रामीण भागातील उच्च प्राथमिक शाळेतील इयत्ता ५ वी च्या विद्यार्थ्यांना शुद्धलेखनात येणाऱ्या ...
डॉ. आर. एन. ढोरे, मोवाड ||70
- 14) मुलांचा व्यक्तिमत्व विकास आणि कुटूंबाची भूमिका
डॉ. संध्या आघरकर, बीड ||72
- 15) नामदेव ढसाळ्यांच्या काव्यातील समूहनिष्ठता व मानवता
डॉ. अशोक भक्ते, जि. नागपूर ||74
- 16) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे शिक्षण विषयक विचार
प्रा. बोंतेवाड नागेश रामलू, वाळूज ||79
- 17) अर्थव्यवस्थेत स्त्रियांचे स्थान
डॉ. मिलींद रा. जांभुळकर, चंद्रपूर ||81
- 18) मराठी संताची आध्यात्मिक लोकशाही
डॉ. दिलीप काकडे, जि. गोंदिया ||85
- 19) मराठी वाङ्मयाचे सुवर्णयुग
डॉ. दादा एकनाथ मरकड, जि. अहमदनगर ||88
- 20) यशवंतराव चव्हाण यांची अर्थनिती
प्रा. डॉ. मुजमुत्ते वी. एस., जि. जालना ||91
- 21) मराठी ललितगद्यातील व्यक्तिचित्रे
प्रा.डॉ. जे. एफ. पाटील, भुसावळ ||94
- 22) राजकीय सामाजीकरण - एक विश्लेषणात्मक अभ्यास
डॉ. संभाजी संतोष पाटील, धुळे ||98
- 23) मराठ्याड्यातील आदिवासी जमातीचे दारिद्र्य. एक चिकित्सक अभ्यास
प्रा. सुर्यवंशी ज्ञानेश्वर नारायणराव & डॉ. स्वामी एस. डी., हदगाव ||103
- 24) पालीसाहित्यामध्ये दुःखमुक्तीची संकल्पना
प्रा. डॉ. मोहन दे. वानखडे, नागपूर ||108
- 25) शरद पाटील यांच्या ऐतिहासिक दृष्टिकोनाचा अभ्यास
प्रा. झांजे वी. जे., जि. बीड ||113

ISSN: 2394 5303

Impact
Factor
7.891(IJIF)

Printing Area®
Peer-Reviewed International Journal

July 2021
Issue-78, Vol-02

01

आंतरराष्ट्रीय बहुभाषिक शोध पत्रिका

प्रिंटिंग एरिया

Printing Area International Interdisciplinary Research
Journal in Marathi, Hindi & English Languages

July 2021, Issue-78, Vol-02

Editor

Dr. Babu g. Gholap

(M.A.Mar.& Pol.Sci.,B.Ed.Ph.D.NET.)

Printed by: Harshwardhan Publication Pvt.Ltd. Published by Ghodke Archana
Rajendra & Printed & published at Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.,At.Post.
Limbaganesh Dist,Beed -431122 (Maharashtra) and Editor Dr. Gholap Babu Ganpat.

Reg.No.U74126 MH2013 PTC 251205

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.

At.Post.Limbaganesh,Tq.Dist.Beed
Pin-431126 (Maharashtra) Cell:07588057695,09850203295
harshwardhanpubl@gmail.com, vidyawarta@gmail.com

All Types Educational & Reference Book Publisher & Distributors / www.vidyawarta.com

- 14) Optimization technique to improve crop production on a farm in ...
Rajesh Kumar Srivastava & Rajeev Kumar Singh, Pratapgarh, U.P., India ||59
- 15) Social Impact and Buddhism
Principal Dr. Shaikh S. J., Dist. Jalgaon, Maharashtra ||63
- 16) अनुसूचित जातीतील ग्रामीण महिलांच्या आर्थिक आणि उपजीविका विषयक समस्या व शासनाच्या विविध ...
प्रा. श्रीमंत श्रीरंगराव निकाळजे, जि. बुलढाणा ||66
- 17) कामगार महिलांच्या सबलीकरणामध्ये शासनाची भूमिका
आसमा आलमशाह अतार, कोल्हापूर ||69
- 18) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील पर्यटन व अर्थव्यवस्था
प्रा.मृण्मयी अशोक बांदेकर, सिंधुदुर्ग ||72
- 19) २०२० -२१ लॉकडाऊन काळातील अकारिक नोंदीचा अभ्यास
डॉ. कुसुम विजयकुमार चौधरी, मुंबई ||77
- 20) सार्क संघटना आणि भारत पाकसंबंध एक विश्लेषण
डॉ. डोंगरे एल.बी., जि. नांदेड ||82
- 21) ग्रामीण अर्थव्यवस्थेच्या विविध समस्यांचे समाजशास्त्रीय चिंतन : एक अभ्यास
डॉ. यादव घोडके, जि. बीड ||84
- 22) आदिवासी कविता आणि कथे चे स्वरूप
प्रा. संतोष कल्याणराव हापगुंडे, नांदेड ||89
- 23) भंडारा जिल्ह्यातील तापमानातील बदलाचा पर्यावरणीय अभ्यास
प्रा. श्रावण ब. कापगते, जि. भंडारा ||91
- 24) विमुक्त जती व भटक्या जमातीच्या सामाजिक-शैक्षणिक स्थितीचा विश्लेषणात्मक अभ्यास
प्रा.दिलीप काशिनाथ काठोडे, नवीन नांदेड ||95
- 25) नवीन कृषी कायद्याचे फायदे आणि तोटे
प्रा. डॉ. मुजमुले बी. एस., जि. जालना ||98
- 26) वि.दा.सावरकरांचे विज्ञानवादी विचार
श्री. स्वप्निल वसंत सोनार & डॉ.फुला बागूल, नंदुरबार ||101

Power of Knowledge Peer Review Journal, Volume 1, Issue:1 April to June 2021 ISSN 2320-4494 Impact factor 2.7286

RNI No. MAHAUL03008/13/1/2012-TC

POWER OF KNOWLEDGE

An International Multilingual Quarterly Peer Review Refereed Research Journal

Editor

Dr. Sadashiv H. Sarkate

● Mailing Address ●

Dr. Sadashiv H. Sarkate

Editor : POWER OF KNOWLEDGE

Head of Dept. Marathi

Art's & Science College, Shivajinagar, Gadhi, Tq. Georai Dist. Beed-431 143 (M.S.)

Cell. No. 9420029115 / 7875827115

Email : powerofknowledge3@gmail.com /

shsarkate@gmail.com

Price : Rs. 300/-

Annual Subscription: Rs. 1000/-

28	85 व्या अखिल भारतीय मराठी नाट्य संमेलनाध्यक्ष मा.श्री.सुरेश खरे यांच्या अध्यक्षीय भाषण	प्रा. श्री. वाळूळ नरेंद्र पांडुरंग	108-111
29	इतिहासाची शैकात्मिक कथा:जुवा	प्रा.मुतवल्ली मैजोदीन	112-117
30	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचे शैक्षणिक विचार	प्रा. डॉ. दादाराव गुंडरे	118-123
31	उत्तम कांबळे यांच्या पारध्याची गाय या साहित्यकृतीचा संक्षिप्त मागोवा	प्रा. डॉ. सुभाष निवृत्ती शेकडे श्री रामदास धोंडिबा टेकाळे	124-126
32	शेतकरी संघटनेची तळपळ : सामर्थ्य आणि मर्यादा	प्रा.डॉ. गजानन जाधव	127-129
33	मराठी साहित्यात असलेलेकादंबरी वाङ्मयाचे स्वरूप व महत्व	सारिका संदिपान फरांडे	130-134
34	दलित आत्मकथेत आलेली शाळेतील अस्पृश्यता	प्रा. डॉ.नामदेव शिर्गारे	135-139
35	सांस्कृतिक मूल्यांची जोपासणा करणारी दीर्घ किवाता :शंगाला गेलेल्या पोरी	प्रा.वाजीराव कृष्णाजी पाटील	140-148
36	युद्ध नको बुद्ध हवा	डॉ. पुरोषोत्तम गुणवंतराव पखाले	149-151
37	अनुवादित साहित्य तंत्र आणि स्वरूप	डॉ. विठ्ठल केवारी	152-155
38	टोपी शुक्ला में चित्रित आधुनिक समस्याएँ	प्रा. कलशेड्डी महादेव काशिनाथ	156-159
39	आपका बंटी उपन्यास में चित्रित बाल मनोविज्ञान	डॉ. सिधेश्वर विठ्ठल गायकवाड	160-163
40	बुद्ध वाणी में पाली	प्रशांत हावु शिंदे	164-167
41	भारतीय समाज और दलित जीवन	गायकवाड रंजना शिवाजीराव	168-173
42	तुलसीदास के काव्य की प्रासंगिकता	डॉ. बोईनवाड एन.एन	174-177
43	भारतातील सर्वांगिक सहभागाचे मॉडेल Rural Developent	डॉ. गजानन देवराव चिट्टेवाड	178-182
44	19 व्या शतकाचा प्रारंभ आणि महाराष्ट्रातील सामाजिक व धार्मिक घडामोडी	प्रा.डॉ.जाधवर बी.डी.	183-185
45	रांजणी गावातील नागशिल्प	डॉ.सावंत के.डी.	186-188
46	राजर्षी शाहूमहाराज यांचे स्त्री शिक्षणविषयक कार्य	प्रा.राजाभाऊ चव्हाण	189-192
47	नयिन कृषी कायदे आणि कृषी उत्पन्न बाजार समिती	प्रा. डॉ. मुजमुले बी. एस.	193-197
48	महाराष्ट्रातील अंगणवाडी सेविकांच्या आर्थिक व सामाजिक स्थितीचा कार्यात्म आढावा : सातारा जिल्हा	सुनिता बनकर	198-201
49	बी.एड द्वितीय वर्ष आंतरवासिता ऑनलाईन माध्यमातुन उपक्रम व परिणामकारकतेचा अभ्यास	डॉ. वैशाली शा. कंकाळे	202-203
50	कांकण आदिवासी जमातीची निसर्ग संस्कृती आणि सामाजिक जीवनाचा अभ्यास	प्रकाश महादू गावित	204-207
51	जयपूर -अत्रोली घराण्याची परंपरा व वास्तवता यांचा अभ्यास	डॉ. विनोद ठाकूर देमाई	208-213

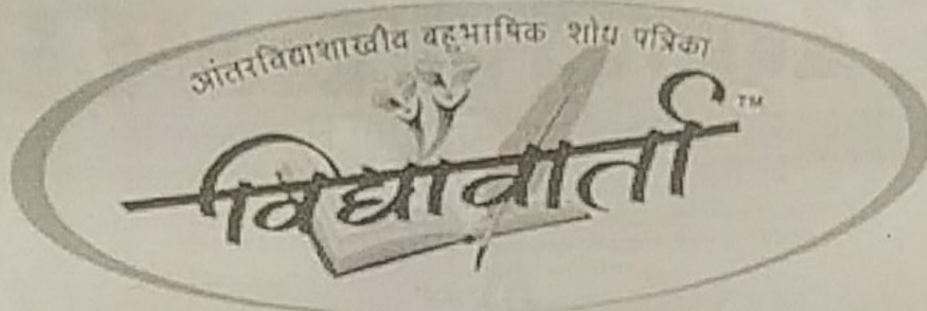
MAH/MUL/03051/2012
ISSN: 2319 9318

Vidyawarta®
Peer-Reviewed International Journal

Jan. To March 2020
Issue-33, Vol-10 01

MAH/MUL/03051/2012

ISSN :2319 9318

Jan. To March 2020
Issue-33, Vol-10

Date of Publication
01 March 2020

Editor

Dr. Babu g. Gholap

(M.A.Mar.& Pol.Sci.,B.Ed.Ph.D.NET.)

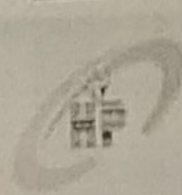
विद्योदिना मरि जेती, जतीदिना नीदि जेती
नीदिदिना जरि जेती, जरिदिना विरि जेते
विरिदिना शूर स्वमले, शूरवेर अनर्ये एका अविद्योने केले

-गहाला ज्योतीराम पुजो

❖ विद्यावार्ता या अंतरविद्याशाखीय बहुभाषिक वैमानिकता स्वकण झालेल्या मतांशी मालक,
प्रकाशक, मुद्रक, संपादक सहमत असातीलच असे वृत्ती न्यायक्षेत्र-बीड

Printed by: Harshwardhan Publication Pvt.Ltd. Published by Ghodke Archana
Rajendra & Printed & published at Harshwardhan Publication Pvt.Ltd., At-Post
Limbaganesh Dist,Beed -431122 (Maharashtra) and Editor Dr. Gholap Babu Ganpat.

Reg.No.U74129 MHG013 PTC 251208

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.

At Post Limbaganesh, Tq. Dist. Beed
Pin-431126 (Maharashtra) Call 07588057695, 09850203295
harshwardhanpub@gmail.com, vidyawarta@gmail.com

All Types Educational & Reference Book Publishers, P.O. Maharashtra / www.vidyawarta.com

|| Index ||

http://www.vidyawarta.blogspot.com

01) "INTRODUCTION TO VEDIC MATHEMATICS"
Garud Sham Baliram || 07

02) Clash of Ideologies in The Judgment of Indra
Jadhav N. S. || 15

03) Nashik Copper-plate inscription
Dr Bhong Ramdas Gundiba || 22

04) The current scenario of employment generation in .....
Kailas Dharma Landge, || 24

05) NEED OF CYBER CRIME EDUCATION
Mr. Machindra K. Wakchaure || 30

06) Diversity of fresh water fishes of Dudhna river from .....
Ravi G. Pradhan || 35

07) "Important Era's of Indian Movies"
Dr. Ganpat Gatti || 38

08) "INTRODUCING GST AND ITS IMPACT ON INDIAN ECONOMY"
Prof. Khushbu Purswani Jetho || 41

09) Brief of English Literature
Ku. Meghna Hemraj Joashi || 49

10) "Brief History of African-American Literature"
Dr. Nirmala S. Padmavat || 51

11) स्मार्तस्य ऋषयस्त्रीतीर्थात् स्त्रियांश्च महाभाष्येण ऐतिहासिक अभ्यास
डॉ. राधाकृष्ण ल. जोशी, प्रा.शेख हुसेन इमाम || 55

12) विमुद्रीकरणाने कृषी क्षेत्रावर होणारे परिणाम
प्रा. डॉ. बी. एस. मुजमुले || 57

13) कला व साहित्य
प्रा.डॉ. शरद ल. नागरे || 59

MAH/MUL/03051/2012
ISSN: 2319 9318

UGC Approved
Sr.No.62759

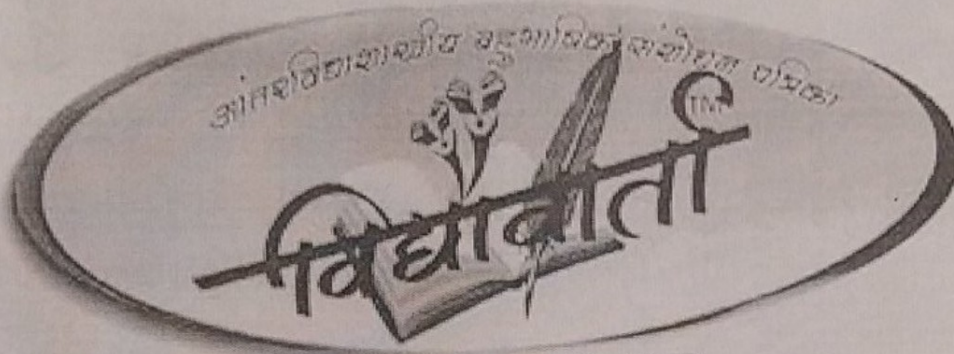
Vidyawarta®

March 2018
Special Issue

01

MAH/MUL/ 03051/2012

ISSN :2319 9318

Special Issue
March 2018

Editor

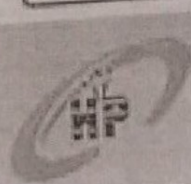
Dr. Ganpat Gatti
Dr. Nirmala S. Padmavat
Dr. Nandkumar Kumbharikar

❖ विद्यावार्ता या आंतरविद्याशास्त्रीय बहुभाषिक वैसासिक संशोधन पत्रिकेच्या मतांशी मालक, प्रकाशक, मुद्रक, संपादक सहमत असतीलच असे नाही. व्यापक्षेत्र:बीड

Printed by: Harshwardhan Publication Pvt.Ltd. Published by Ghodke Archana Rajendra & Printed & published at Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.,At Post. Limbaganesh Dist.Beed -431122 (Maharashtra) and Editor Dr. Gholap Babu Ganpat.

Reg.No.U74120 MH2013 PTC 251205

Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.

At Post Limbaganesh, Tq. Dist. Beed
Pin-431122 (Maharashtra) Cell:07588057695,09650203295
harshwardhanpubli@gmail.com, vidyawarta@gmail.com

All Types Educational & Reference Book Publishers & Distributors / www.vidyawarta.com

- 25) वित्तीय समावेशन : संकल्पना व त्वास्ताठी सरकारने घेतलेला पुढाकार
डॉ. कारभारी बघनराव दिवटे, धुळे || 113
- 26) बँक पत विश्लेषण : संकल्पना आणि प्रक्रिया
डॉ.कारभारी बघनराव दिवटे, धुळे || 116
- 27) संत तुकारामाच्या अभंगातील तत्त्वज्ञान
डॉ.भारत विठ्ठलराव शिंदे, पालम ता.पालम जि.परभणी || 120
- 28) स्त्री क्रांतीची सुरुवात - जनाबाई
डॉ.भारत विठ्ठलराव शिंदे, पालम ता.पालम जि.परभणी || 123
- 29) चलनाचे किमुतीकरण व रोकड्यांविरहीत अर्धव्ययस्था
प्रा. डॉ. मुजपुले डॉ. एम., परतूर ता. परतूर जि. जालना || 125
- 30) 'अहता' एक अलौकिक व्यक्तिचरित्र
श्री. निलेश प्रभाकर शेळके-डॉ. जगन्नाथ चौधरी || 128
- 31) आत्मतत्व एक विवेचन प्रमुख उपनिषदो एवं गीता के आधार पर
अर्पणा शर्मा || 133
- 32) काम्यनी के शासन काल के विभिन्न समाचार पत्रों का.....
डा० अश्विनी कुमार, भुता, बरेली || 135
- 33) भारत में समाजवादी चिन्तन:
सुरिल आग्रहारी || 145
- 34) विद्यासागर मोटियाल जी के कथा-साहित्य में सांस्कृतिक, साहित्यिक एवं....
डॉ० मनीषा अग्रवाल, देहरादून, उत्तराखण्ड। || 148
- 35) हिन्दी के प्रचार पर्यार में हिन्दी गिनेमा का योगदान।
श. जे. एम. बाबर, पिपरी, पुणे || 152
- 36) देवेश ठाकुर के कथा साहित्य में व्यंग्य
छत्रपति पंत, अल्मोड़ा। || 155

RESEARCH JOURNEY

International Multidisciplinary E-Research Journal
Impact Factor - (JIF) - 6.261, (CIP) - 3.432, (QIP) - 0.876 Special Issue - 168 (II)
Agriculture & Water Management in Historical Period in India

ISSN- 2348-7143

March 2019

UGC Approved
No. 00705

Impact Factor - 6.261 ISSN - 2348-7143
INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-research Journal
PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

23rd March 2019 Special Issue- 168 (II)

Globalisation: Challenges and Opportunities for India

Chief Editor -
Dr. Dhanraj T. Dhangar,
Asstt. Prof. (Marathi)
MGV'S Arts & Commerce College,
Ycola, Dist - Nashik [M.S.] INDIA

Executive Editor of This Issue
Dr. Shivaji Dalnar
Principal
Punyashlok Ahilyadevi Holkar Mahavidyalaya,
Ranisawargaon, Tq. Gangakhed, Dis. Parbhani

Co- Editor of This Issue
Dr. Bonnar H.Y.
Dept. of Economics
PAH Mahavidyalaya, Ranisawargaon, Tq. Gangakhed, Dis. Parbhani

Prof. Sonner V.R.
Dept. of Political Science
PAH Mahavidyalaya, Ranisawargaon, Tq. Gangakhed, Dis. Parbhani

Index

1. महिला सशक्तिकरण और कृषीय विकास और सुनीता श्रीवास्तव	11
2. विनुदीकरण का वेदोपजाशी पर हुआ अंतर एक अध्ययन प्र. डॉ. सुब्रह्मण्य पवार	14
3. भारतीय नक्षत्रवाद प्र. डॉ. रिशोदेश्वर शेटकर	16
4. "भारतातील नक्षत्रवाद" शु. भुजंग कमलाकर तिप्पणबोने	18
5. जागतिकीकरणाने भारताच्या राजकीय व्यवस्थावरील परिणाम सुनाच पोले	20
6. पाश्चात्तराज्य - भारतीय मुक्ता व्यवस्थे साठी एक प्रमुख अवदान प्र. के.जे. खंडारे	23
7. राष्ट्रीयीकरण आणि उच्च शिक्षणातील आव्हाने प्र. डॉ. किशोर मुळगावडीकर	25
8. योगातुन आरोग्याकडे डॉ. फड एस. एस.	27
9. "जागतिकीकरण आणि राष्ट्रीय सुरक्षेसाठी आव्हाने" डॉ. बी. डी. तोडकर	31
10. "जागतिकीकरण वारसा आणि अपरिहार्यता" डॉ. भुजंग विठ्ठलराव पाटील	35
11. पाश्चात्तराज्य - दत्तवादात व्यक्ती अन्तर्गत	36
12. "जागतिकीकरण आणि भारतीय संस्कृती" शिक्षण क्षेत्रात	40
13. भारतातील शेतकरी आत्महत्ये कारणे आणि उपाय प्र. डॉ. शिवाजी पाते	43
14. जागतिकीकरण आणि ई-मुद्रा संशोधन केंद्रावर	46
15. जागतिकीकरण आणि सामाजिक समस्या : एक विश्लेषण प्र. डॉ. जयेश्वर एस. एस.	49
16. जागतिकीकरण आणि दारिद्र्य : एक अन्वेषण दक्षिण मुंबईच्या वरवी प्र. डॉ. दिगंबर भास्करकर	52
17. जागतिकीकरणाने भारतीय संवैधानिक परिणाम प्र. डॉ. बी. एस. मुजुमदारी	55
18. जागतिकीकरणाने भारतीय संवैधानिक परिणाम प्र. एन.आर. सुरेश्वर	58
19. भारतीय लोकशाहीसाठी आव्हाने प्र. के.जे. खंडारे	60
20. "दत्तवादात" - भारतीय संवैधानिक प्र. जयेश्वर वरवी	63